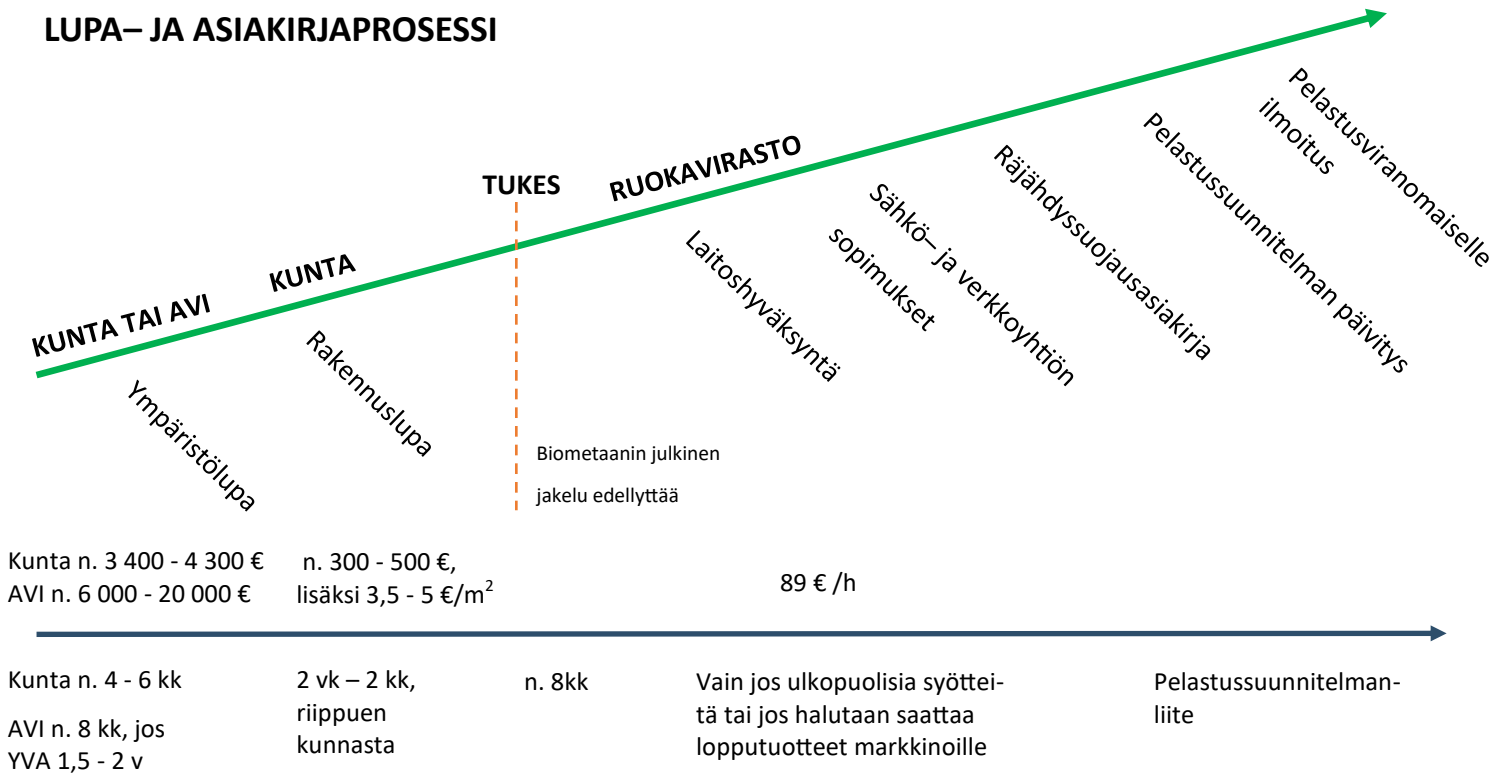

MAATILAN BIOKAASULAITOKSEN LUPA-ASIAT

Biokaasulaitoksen perustamiseen tarvitaan lupia vaihtelevasti, riippuen mm. laitospoosta, käytettävistä syötteistä ja tuotteiden käyttöta-voista. Tähän on koottu tärkeimmät maatalan biokaasulaitoksen perustamista koskevat luvat ja asiakirjat. Esitetyt tiedot koottu 3/2023. On tärkeää huomioida, että lainsäädännössä sekä käytänteissä tapahtuu jatkuvasti muutoksia, jolloin omaa toimintaa suunniteltaessa kannattaa tiedon ajantasaisuus tarkistaa. Hinnat ja käsittelyajat luville ovat kuntakohtaisia ja tässä ilmoitetut arviot suuntaa antavia.

LUPA- JA ASIAKIRJAPROSESSI

Suunnittelu alkaa

Käyttöönotto

Euroopan unionin osarahoittama

HÄMEEN LIITTO
Regional Council of Häme

Luke
LUONNONVARAKESKUS

HAMK
Hämeen ammatti-
korkeakoulu

YMPÄRISTÖLUPA

Ympäristölupaa vaaditaan ympäristönsuojelulain mukaan energiantuotannon toiminnalta, mikäli sillä voi olla merkittäviä ympäristövaikutuksia. Biokaasulaitos tarvitsee ympäristöluvan siinä tapauksessa, jos jätteiden käsittely tulkitaan ammattimaiseksi/laitosmaiseksi. Kunnan tai aluehallintaviraston (AVI) ympäristöviranomaisen voi aina vaatia ympäristölupaa myös tapauskohtaisesti, minkä vuoksi suunnitteluvaiheessa luvantarve on aina varmistettava lausuntapyyynnöllä ympäristöviranomaiselta. Jos biokaasun tuottamisen tulkitaan olevan ei-laitos- tai ei-ammattimaista (käytetään vain oman tilan syötteitä), eikä aiheuta ympäristölle/naapurustolle haittaa, on mahdollista, ettei erillistä ympäristölupaa tarvita. Tällöin voi riittää maatilan ympäristöluvan päivittäminen. Mikäli biokaasulaitos ei tarvitse ympäristölupaa, mutta laitoksen energiantuotannon teho on luokkaa 1–50 MW, kuuluu se kuitenkin valtioneuvoston asetuksen 1065/2017 piiriin, joka on keskiuurten energiatuotantoyksiköiden ja -laitosten ympäristösuojeluväestymiseen keskittyvä PIPO-asetus, jossa toimintaan sovelletaan ympäristönsuojelulain mukaista rekisteröintimenettelyä.

Ympäristönsuojelulaissa ja -asetuksessa on määrätty, mikä viranomaisen myöntää luvan millekin hankkeelle. Aluehallintavirasto myöntää luvat suuremmille hankkeille (syötevolyyymi > 20 000 tonnia/vuosi) ja kunta pienemmille (syötevolyyymi < 20 000 tonnia/vuosi). Hakemus tehdään lomakkeella ”6010 yleinen ympäristölupahakemus”. Hakemus ja täyttöohje löytyvät Suomi.fi-verkkopalvelusta.

Jos biomassojen käsittelymäärä on > 35 000 tonnia/vuosi vaaditaan lisäksi ympäristövaikutusten arviointimenettely, YVA. Myös pienempi laitos voi olla YVA-velvollinen myös, mikäli sen katsotaan todennäköisesti aiheuttavan merkittäviä ympäristövaikutuksia.

RAKENNUSLUPA

Biokaasulaitosta varten tarvitaan maankäyttö- ja rakennuslain mukainen rakennuslupa tai toimenpidelupa. Lupa haetaan kunnan rakennusviranomaiselta. Lupaan liittyy kuuleminen ja ilmoitus naapureille. Se on tehtävä, jos sijainti tai kaavan sisältö on naapurin edun kannalta tarpeellista. Rakennusvalvontaviranomainen päättää rakennus- ja toimenpidelupien tarpeesta. Laitoksen valmistuttua ennen käyttöön ottoa tehdään loppukatselmus, jossa mukana voi olla pelastusviranomaisen.

LAITOSHYVÄKSYNTÄ

Laitoshyväksyntä vaaditaan laitoksilta, joissa käsitellään eläimistä saatavia sivutuotteita tai jotka varastoivat niistä valmistettuja tuotteita. Laitoshyväksyntä tarvitaan, jos laitos käsittelee useiden tilojen lantaa, kasvimassaa tai jäteperäistä materiaalia, joka saattaa sisältää kasvitaudinaiheuttajia, ja laitoksen lopputuote saatetaan markkinoille. Laitoshyväksyntää ei tarvita, jos eläimistä saatava sivutuote on oman tilan lanta ja lopputuotteet käytetään omalla tilalla. Hyväksyntä edellyttää mm. hygienisointikäsittelyä ja lannoitelainsäädännön mukaisten vaatimusten täyttymistä.

Laitoshyväksyntää haetaan Ruokavirastosta, ja se edellyttää voimassa tai vireillä olevaa ympäristölupaa. Hakijan on osoitettava, että laitoksella syntyvä lannoitevalmiste tai sen raaka-aine on turvallista ja käyttöön soveltuva. Hyväksytyt laitokset merkitään Ruokaviraston valvontarekisteriin.

BIOKAASUN VALMISTUS, VARASTOINTI JA JALOSTUS

Pelastuslain mukaisesti on laitokselle laadittava pelastussuunnitelma. Räjähdyssuojasasiakirja on laadittava kohteissa, joissa työntekijät voivat joutua allttiiksi räjähdysvaaralle. Räjähdyssvaarallisia tiloja

valvovat pelastusviranomaiset, Tukes ja työsuojeluviranomaiset.

Biokaasun valmistukseen sekä sen tekniseen käyttöön ja varastointiin sovelletaan valtioneuvoston asetusta vaarallisten kemikaalien käsittelystä ja varastoinnin valvonnasta. Tarvittavat luvat määräytyvät sen mukaan, kuinka suuri on varastoitavien kemikaalien määrä (eli puhdistamattoman biokaasun + muiden laitoksen kemikaalien yhteismäärä). Kemikaalien määrän ollessa alle 5 tonnia riittää ilmoitus pelastuslaitokselle. Jos kemikaalien määrä on yli 5 tonnia, tarvitaan Tukesilta lupa. Yli 10 tonnin määrään tulee lisäksi laatia toimintaperiaateasiakirja ja yli 50 tonnin määrään turvallisuus selvitys.

Jalostettuun biokaasuun sovelletaan samaa lainsäädäntöä ja vaatimuksia kuin maakaasussa. Määrän ollessa alle 5 tonnia riittää ilmoitus Tukesille. Jos määrä on yli 5 tonnia, tarvitaan Tukesilta lupa. Yli 50 tonnin määrään tulee laatia lisäksi toimintaperiaateasiakirja ja yli 200 tonnin määrään turvallisuus selvitys. Tukesilta on myös haettava lupa kaasuputkiston, tankkausaseman tai varastoinnin rakentamiseen.

Ely-keskus: Uusiutuvan energian lupaneuvonta, Biokaasun tuotantolaitokset <https://urly.fi/37yB>

Tukes: Biokaasu <https://urly.fi/37yJ>

Ruokavirasto: Laitoshyväksyntä <https://urly.fi/37yL>

Motiva: Biokaasun tuotanto maatilalla <https://urly.fi/37yN>

Kaasuyhdistys: Biokaasun turvallisuusohje <https://urly.fi/37yQ>

6010 yleinen ympäristölupahakemus ja täyttöohje: <https://urly.fi/3a0k>

Ruokavirasto Laitoshyväksyntä-lomake: <https://urly.fi/3a0w>

Hankesivut: <https://www.hamk.fi/biokanta>

Kuvat: Mari Haake ja Elina Tampio

Tietokortin laatinut:
Mari Haake ja Katja Heikkinen,
AMK-insinööriopiskelijat HAMK